

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 c
 Kélyben káshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a kettős és
 szünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kizárólag visszajáró
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 8. sz. állás.

NAGYVÁRAD, február 22.

A gárda és a hadsereg.

Múlt héten a Pázmány-egyesület közgyűlése ismét intő szöveget jelentett a magyar keresztény közönséghez. Szerkesztés, ébresztés volt az a közönyösekhez, az alvókhoz.

Nem látják-e hova jut a magyar hírlapirodalom, a magyar tudományos és szépirodalom?

Nem hírlapirodalom az, a mely a magyarság ősi erényeinek gyalázásában találja legfőbb célját.

Nem tudományos irodalom az, amely elfogultsággal kezd, gyűlölködéssel folytat, és hamis tételeknek igazságként való feltüntetésével végzi.

Nem szépirodalom az, a mely a rutnak kultuszát üzi értelmetlen dadogással.

Minden nép haladásáról önmaga állítja ki a csatlakoztatlan, meg nem cáfolható bizonyítványt. Ipara, kereskedelme megmutatja, mennyit tudott elérni anyagi téren. Leiki nemességének, lelki világa fejlettségének igazi tükrö az irodalmában van.

A mi irodalmunkból, valljuk meg, torzkép vgyorog felénk.

Magyar embert mutat az a kép — de milyen magyart! Csak a szavak magyarok; a melyeket használ, de a szavak értelme, a mögöttük rejtekező lélek minden, csak nem magyar.

Magyarságunkra büszkék vagyunk egy évezred óta; irodalmunk most eltűri, befogadja, sőt piedesztálra helyezi azokat a tollakat, melyek ezt a magyarságot valami szedett-vetett, haszontalan lomnak írják le.

Cimerünkben benne van a kettős kereszt; és az irodalomnak nincs ellene szava, ha azt a dicső cimert megesonkítják, a keresztet himpellér módra kitörlik a cimerekből, kitörölnék az életből.

Táborba szervezkedve támadnak ellenünk, táborba szervezkedve kell nekünk is az ellentállásra sorakoznunk, hisz csak nem akarunk gyáván elpusztulni.

A Pázmány-egyesület a gárda, a szervezkedő hadsereg magva, a mely évek hosszú sora alatt megedződve a küzdelemben, mindenkor az első csatásorból osztva a csapásokat, hivatva van a csatát eldönteni. A hivatásos írók serege áll ott, kitéve a legtöbb tamadásnak.

Ez a gárda azonban csak akkor győzhet, ha egy nagy, az egész ország keresztény közönségét magába foglaló seregnek alkotja a magvát. Ez a sereg: a katolikus sajtóegyesület, a keresztény

olvasó közönség s minden keresztény magyar ember, a ki még ad valamit magyarságára, hitére.

Táborba kell szállania mindenkinek, a ki magyar és keresztény! Meg kell tisztítani elszemetesedett irodalmunkat, ez pedig csak egy módon lehetséges: bojkottálni az ellenséges sajtót, rmekeket, pártolni, terjeszteni a magunkét.

A legvitézesebb gárda sem győzhet egymagában; kell köréje támogató, harcba kész, győzni tudó egész hadsereg.

*

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 22.

Az elnöknek ülés előtt sokan gratulálnak: most van elnökségének harmadik évfordulója. Justh Gyula nevetgélve fogadja az üdvözléseket.

— Ez még nem jubileum — mondja.

A folyosónak ritka vendége van. Csernoch János, a csanádi püspök, aki tudvalevőleg még mindig képviselő.

Az ülést negyed tizenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Bizony Akos, az igazolási állandó bizottság elnöke jelentette, hogy Gyelms Gerő és Hajnó Ignác új képviselői mandátumait rendben találták.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A LÉGY.

Írta: Ifj. Meisner Károly.

Nagy előszeretettel viseltem mindenkoron a gyümölcs iránt, miért is nem lehet csodálkozni rajta, ha alföldi kertünknek dinnyéit, amikor már akkorák voltak, mint a két öklöm együttvéve, idejekorán szemügyre méltattam. Előszeretemben annyira is mentem egy időben, hogy nagyobb bizonyosság okáért az indán lógó szemrevalóbb dinnyéket sorra lékelgettem garasos bicskámmal. An e passziótól mihamar elriasztott apámnak erélyes fellépése, aminek aztán persze én adtam meg az árát.

Nem volt egyéb hátra, mint a gyümölcs-fákba vetni seménységemet, de hogy itt se kerüljek ellenkezésbe atyám igazságosztó jogismeretével: a szomszédunk kertjének nemesebb gyümölcseire kezdtem vadászni. Persze csak úgy, vadászlegy nélkül cselekedtem, miért is gyakran kellett a rablót zsákmányt hátrahagyva tétleg igazolni azt a régi közmondást, hogy srégy a futás, de hasznos.

Am a korszó nem azért korszó, hogy el ne

törjék, ha sokáig jár a kutra. Előrt az én korszóm is.

Egyszer ugyanis tikkadt forráság szabadtotta az emberek nyakára Laokót, a lusták pártfogóját és én azt hittem, mi sem természetesebb, mint hogy a szomszéd ilyen boldog melegben délutáni álmát alussza, míhez képest aztán nincsen alkalmasabb pillanat a portyázásra, mint a mostani.

Körülbelül ezt gondolta a szomszéd is, mert délutáni alvás helyett a kertjét tisztelte meg látogatásával.

Hogy a gyantianu lépkező szomszédnak szokatlan látogatása azonban különösképpen nekem szólt, én ezt a szívfafa tetejéről azonnal megsjttem, mivelhogy a szomszéd engem észrevéve, egy paszulykaró formájú rézgem belki alkalmatlanság után nyujtó kezét. Hogy aztán ezzel engem a fáról le akar piszkálni: a rendelkezésemre álló rövid időnek negyedrésze alatt is belátam.

E nyomatékos következtetésnek leverő hatása alatt aztán ijjedtemben akaratlanul is elvesztettem a két kezem ügyében levő faágat s én, mint jó préda a gondozásomra szelő szomszéd lábai elé zuhanam.

Hogy rajtam vagy kétszer végig nem vá-

gott, mikor így kapóra jöttem neki, bármily lágy szívű is lett légyen, el nem hiszem, de hogy valósággal meg tettem, biztosan nem állíthatom, mert én a fáról való leszállásom gyorsasága következtében a földhöz közelebb eső testrészeimet úgy oda vertem az anyaföldhöz, hogy menten elájultam.

De hogy ott nem hagytak, tudom egész határozottan, mert később, mikor magamhoz tértem, otthon, jó puha ágyban találtam magamat. Ekkor csakugy féltüllel hallottam, amint mondotta a doktor az apámnak:

— Azt hiszem a sebláz gyors lefolyású és kevésbé veszedelmes lesz.

— Hm! gondoltam magamban — ahol sebláz van, ott sebnek is kell lenni. De merre van az én sebem?

Éreztem, hogy mindenem fáj, de legjobban a jobb lábam szárában éreztem sajgást. Kezeim tapogatózása által akartam meggyőződni lábam sebérol, de lábamam bepólyázva, kezemet pedig oly gyöngének találtam, hogy nem voltam képes megmozdítani, még annyira sem, hogy elhajtsam azt a legyet, mely a szememet akarta megféle enni. Etre elszederedtem, de csak annyira, hogy a szobában való beszélgetést nem vehettem figyelembe, de a

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, megújítja a köhögést, vladékat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Magyar orvosok számára a gyógyszerárnyékban. — Az üvegcsát 4—5 koron.

A házasságyrevisiója.

Meséfi Vilmos: A mostani szomorú csand okát abban találja, hogy ma is, csüggeteg, rombolóvá lett a magyar nemzet. Bizott az ártatlanságban, romlotta végül beteljesedését és mindenben csalódott. Most aztán azt hiszi, minden mindegy! Még szomorubb, hogy a magyar parlamentből is hiányzik a harsona, mely a képviselőket telrizza. A házasságyrevisió indítvány támogatói azt állítják, hogy ez a javaslat egészen más, mint amit 1904. márciusban Tisza és november 5-én Dániel Gábor akart elfogadtatni. Ő nyugodt lélekkel mondhatja, hogy a két indítvány és a mostani indítvány közt egyáltalán nincs különbség.

Tisza majdnem szóról-szóra ugyanígy indokolta meg a házasságyrevisió szükségét, mint most Nagy Emil. Összehasonlítja a mostani indítványt a régivel. Minek kellett ez az indítvány?

Egy hang: A horvátok miatt.

Nagy György: A horvátok semmit sem értettek. Három-négy hétig szüretünk volt, ott-hon lógtunk, semmit sem csináltunk.

As elnök: Kéri, ne tartson most mellékszónoklatot.

Nagy György: Majd beszélek én is.

As elnök: Akkor lesz joga, de most nincs.

Meséfi Vilmos: Kimutatja, hogy az elnök kezében elképzelhetetlen nagy a hatalom. Ő bármennyire is tisztelje az elnököt — mindig a mostanról beszél —

Egy hang: A jövő elnököt nem fogja tisztelni?

Meséfi Vilmos: Azt nem tisztelhetem, mert nem tudom ki lesz. Szóval az elnök is gyarló ember, aki tévedhet. Egyszerű abszurdum tehát, hogy felelősségteljesen ítélt, statáriális bíróként csinálnak belőle. Még a királyban sem bízunk feltétlenül, előbb meg kell esküdni az alkotmányra. Miféle esküt tesz az elnök. Szünetet kér.

As elnök: Az elnök tíz percre felfüggeszti

Szünet után

Meséfi Vilmos folytatja beszédét. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint vessék el Nagy Emil indítványát és utasítsák a kormányt, hogy az általános egyenlő és tiszos választói jogról terjesszen be javaslatot.

Ezután Günther válaszolt Vlád Auról egy interpellációjára. Majd Kelemen Samu interpellált a szatmári törvényszéknek Nagykarolyba ígért áthelyezése miatt.

Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy a pénzügyigazgatóság áthelyezéséről volt szó. Az ülés ezzel véget ért.

Interpelláció a nemesítésekéről. Nagy György a képviselőház interpellációs könyvébe interpellációt jegyzett be a függetlenségi képviselők nemesítési dolgában.

A fűrdővasut építése.

— A tervek és műszaki leírás a miniszternél. —

Az a lankadatlan buzgalom és erayedetlen kitartás, amelyet *Hankovits* Ferenc és dr *Tóth* Ferenc engedményesek a fűrdői vasut létesítése körül kifejtett, a sok gáncs és mesterségesen készített akadályok dacára is meghozzák a város közönsége által oly hön öhajtott eredményt s most már bizonyos, hogy rövid időn belül, talán még a tavasszon kiépítik Nagyvárad és a két fűrdő között a villamos vasutat.

Hogy mily nagy szolgálatot tesz ez az olcsó és gyors forgalmi intésmény nemcsak a két kitűnő fűrdőnek, hanem főleg Nagyvárad közönségének, azt egész nagyságában csak a vasut megnyitása után látja meg Nagyvárad közönsége.

Nem tagadható azonban, hogy az engedményesek mellett az eredményben, hogy a vasut eljutott eddig, oroszán része van *Reichl*

Henrik mérnöknek, aki alapos szaktudással, fáradságot nem ismerő buzgalomával az első perctől kezdve nagy ambícióval készítette elő a fűrdővasut ügyét.

Reichl Henrik mérnök az összes tervekkel és a műszaki leirással már elkészült s szokon meglátászik az ő kiváló szakértelme s ügyessége tete.

A terveket és a műszaki leirást már feljuttatták a kereskedelmi miniszteriumhoz, a végleges építési engedély kiessközlése céljából.

A kérdés pénzügyi oldalát is sikerült már a legkedvezőbbben megoldani s így most már mi sem áll utjában, hogy ha a végleges engedélyezést kiadja a miniszter s a várossal szemben is eldől a várost érdeklő terület használati ügye, az építést mielőbb megkezdjék. A várossal kötött szerződésben 12 munkahónap van kikötve az építésre, de *Reichl* mérnök három hónap alatt öhajta az egész vasutat kiépíteni.

A 30 sűrű oldalra terjedő műszaki leírás nagy része tisztán technikai részeket ölel fel.

A vasut a Szent László-térről indul ki s esetleg a Gilányi-utcán, vagy a Kommandánsréten át jutna ki a belényesi országútra, Szőlőst és Pécse-Szentmártont érintve, Rontóig, a hol a vonal elágazna a Félix-fűrdőbe, míg a másik szárny a belényesi vasut Püspökfűrdőbe vezető vonalát használná, a megfelelő átalakítással, peage-jogon. Ezenkívül a két fűrdő között egy összekötő vasutvonalat építenek, amely ingakocsik által a két fűrdő között tartaná fenn a forgalmat.

Az üzemet a városi villamostelepről nyert s egyen árammá átalakított villamosárammal tartaná fenn. A motorok felsővezetékéről, lyra alakú villákon nyerik az áramot.

As egész vasutvonal hossza, a közbeeső három kitérővel s a fűrdők közötti összekötő vonallal együtt 12 kilométer és 517 méter lesz.

A felépítmény a szabványos nyomtávolságban van tervezve.

A menetrend.

A közönséget legjobban érdekli a tervbe vett menetrend, amely a műszaki leírásban a következőkben van összeállítva:

légy szememnél művelt szemtelenkedéseit egész tisztán élvezhettem. Dühöngtem magamban, de arra, hogy elzavarjam az alkalmatlankodót arcómról, nem tudtam gondolni.

Elhatároztam, hogy az arcátlan legyet ott fogom hagyni az ágyamban, én pedig utra kelek. Hja, az okosabb enged.

Éreztem, hogy szárnyaim vannak, s egy pillanat alatt felröpültem s az ablak üvegtáblájára telepedtem.

Visszanéztem az ágyamba. Ott láttam egy mozdulatlan fiatal fiut feküdni, arcán vértelen sápadtság ült. A légy, mely az előbb arcán sétált, nem volt ott. Éreztem, hogy én lettem az az a légyé.

Hogy az a rakoncátlan suhanc, az a gyümölcsbarát, engedetlen gyermek most légyé változott s ez éppen én vagyok: nekem ropant tetszett ez a metamorfózis.

El is határoztam, hogy körutra indulok. Még egyszer egy pillantást vetve az ágyhoz szegezett testre, az épen kinyilt ajtón kiröpültem az előszobába, onnan pedig a konyhába. Letültem egy falra akasztott fényes réz edényre és ott tartottam szemlélet magam körül.

Anyám éppen citromot vágott ketté és levét egy pohár vízbe csavarta. Ahá, limonádé lesz.

— Mari, szóított anyám a szobalánynak, míg én a vacsorához kiadok a kamarából a szakácsnőnek, vigye be ezt a pohár limonádét az urinak. Ott a doktor, majd adja át neki.

— Igenis! mondá Mari s míg anyám eltűnt a kamarában, Mari egy hajtásra kiitta a limonádét a pohárból. Azután az alján maradt cukorhoz vizet töltött a pohárba s azt vitte be abba a szobába, ahonnan én az előbb kiröpültem.

No már ez gyalázat, amit ez a Mari csinál, gondoltam dühösen magamban. Utána röpültem s úgy megcsiptem a fülét, hogy a köny kijött a szeméből.

Csak úgy forrt bennem a méreg, elhatároztam hát, hogy jó lesz egy kis friss levegő. Kimentem az utcára. Ott röpököttem a levegőben egy darabig, de amint a piaci legyek észrevettek, menten közrefogtak. Ugylátszik, nem voltak tisztában származásommal; mert míg körülzummögtek, folyton kérdésekkel ostromoltak: ki vagyok, mi járatban vagyok és hol lakom?

— Hagyjatok békében, ti arcátlanok! Hát nem képes köztetek elmenni tisztességes ember?!

Erre bizonyosan elkezdtek kacagni, hogy én magamat embernek merem nevezni. Erre

aztán végignézttem magamon, hát láttam, hogy bizony légy formám van.

— Elvégre is akármilyen vagyok — kiáltottam — muszáj veletek szóba állani! Kresszetek utamra!

— Nem oda Buda! és az egész raj nekem esett. Már a dolog kezdett veszedelmessé válni, amikor csak — hála jó sorsomnak — két fecske közeledett felénk. Uccu, vedd el magad! A sok légy, ahány annyifelé! Igen ám, de a két fecske akkorára odaért s kitért szájával röpült el közöttünk s csak úgy tűntek el sötét torkában a szájkódók. Én szerencsére épen maradtam s felhasználva a zürzavart, odább illantam.

Mikor már jó sokat röpültem, pihenni egy álló fiakker ostora hegyére ültem. A többi legyek majd megették a két lovat. Azok szegények váltig csapkodtak jobbra-balra farkukkal, de a szemtelen legyek harmincegy-dszer is nekiestek a szegény párának, ha azok már harmincszor elkergették őket.

Nagyon sajnáltam a két jószágot, de érdekükben semmit sem tehettem. A fiakkeres pedig nem törődött két lovával, hát akkor miért törődjem én, inkább nyugodtan ültem az ostor hegyén, néztem, mint bóbiskol a bakon az én fiakkeresom.

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

A menetrendből kivehető, hogy a Szent László-térről minden 20 pernyi intervallban indul egy-egy vonat, amely a delta elágazás érintésével hol a Püspök-fürdőbe, hol pedig a Félix-fürdőbe megy. Ezek szerint tehát minden 40 pernyi időközben mindkét fürdő felé közvetlen vonatok indítanak.

A Püspök- és Félix-fürdő között hasonlóan minden 40 perchen egy ingó-kocsi közlekedik, mely a két fürdő között a személyforgalmat bonyolítaná le s úgy van a menetrendbe beillesztve, hogy minden a Szt. László térről induló, vagy oda menő kocsihoz a fürdőkhöz, vagy azoktól való összeköttetést biztosít. Ezen megoldás által tehát a városból mindkét fürdő felé váltakozva és átszállással minden 20 percben ellehet jünni.

A Szt. László-térről a fürdők felé induló vonatok között 20 pernyi intervallban még egy-egy kocsi van közbe iktatva, melyek a nevezett térről a Franciasor végéig közlekednének. Ezen ingó-kocsik által Nagyvárád város területén 10 perces időközönkénti közlekedés éretne el.

A szükséges menetidő a Szt. László-térről Félix-fürdőbe az egyik irányban megállásokkal együtt 32 $\frac{1}{2}$ perc; a Szt. László-térről a következő lesz:

Nagyvárád—Félix-fürdő: Menetidő oda és vissza 64 és fél perc. Várakozás a Szt. László-téren 9 és fél perc. Várakozási idő a fürdőknél 6 perc. Összesen 80 perc.

Nagyvárád—Püspök-fürdő: Menetidő oda és vissza 61 perc. Várakozás a Szt. László-téren 9 és fél perc. Várakozási idő a fürdőknél 9 és fél perc. Összesen 80 perc.

A fentiek alapján a fürdők felé a Szt. László-térről 20 perces intervall vétetett fel s így szükséges lesz az említett vonalak számára 4 drb nagy motoros kocsi az üzemhez.

A Félix- és Püspök-fürdő között közlekedő ingó-kocsi menetidő tartama a deltánál való megállással 12 $\frac{1}{2}$ perc, a teljes forduló idő tartama lesz a Félix-fürdőtől a Püspök-fürdőbe és vissza 24 és fél perc. Várakozási idő a Püspök-fürdőnél 9 és fél perc. Várakozási idő a Félix-fürdőben 6 perc. Összesen 40 perc. Vagyis 40 perc intervall mellett szüksége lesz 1 drb nagy motorkocsira.

A Szt.-László-tér—Sörgyár közötti forgalom menetidő tartama egyik irányban 12 perc,

vagyis egy teljes fordulónál: menetidő oda és vissza 24 perc, várakozási idő a Szt.-László-téren 9 és fél perc, várakozási idő a Sörgyárnál 6 és fél perc. Összesen 40 perc.

Vagyis 20 perc éntervall mellett 2 drb. kis motoros kocsi és egy tartalékkocsi az az összesen 3 drb. kis motoros kocsi.

A nagymotoros kocsik akként vannak méretezve, hogy pl. szép nyári napokon szükség szerint akár 2 mellékkocsit is képesek lesznek vontatni. Ugyanis a városból a két fürdő felé tömegesen induló kirándulók már kora délután, lehetőleg 2—5 óráig igyekeznek a fürdőket elérni és viszont az est beálltával 8 órától 11 és fél óráig hasonlóan nagyobb tömegben mennének vissza a városba. Hétköznapokon tehát a fent említett időközökben, ünnepnapokon pedig egész délután (szükség esetén) a Szt.-László térről a fürdő felé 2—2 mellékkocsival indulnának a nagy motoros kocsik.

Félix- és Püspök-fürdő között a nagy motoros kocsik legfeljebb egy mellékkocsit vontatnának.

Az üzem teljes lebonyolításához még 10 drb. pótkocsi válik szükségessé, melyekből egy mint tartalékkocsi szolgálna.

A motoros kocsik teljes terhelése 50 személy, a két mellékkocsiké 110 személy, tehát a fürdőbe közlekedő vonatokon egyszerre 160 személyt szállíthatnak, míg a két fürdő között közlekedő motor és ingó kocsi egyszerre 105 személy befogadására van tervezve. A helyi forgalom, a Szent László-tér és szőlősi sörház között közlekedő kocsikon egyszerre 45 személy utazhat.

A kocsik diszesek lesznek s az esetleges podgyász szállításra a kocsi tetején lesz dróthálós körükerített hely.

Az összes kocsik és motorok sürített levegővel működő légnymósos fékekkel lesz ellátva s télen villamos fűtőkészüléket alkalmaznak.

A tervek és műszaki leírás bemutatásával most már a fürdővasut létesítése a legkomolyabb stádiumba lépett.

Hogy mennyire fontos ezen vasut kiépítése Nagyvárádra, azt Rimler Károly polgármester is többször elismerte.

Most itt van az alkalom, hogy az ügyet, annak fontosságához méltóan felkarolja s befolyását érvényesítse úgy a miniszternél az építés mielőbbi engedélyezése iránt, valamint a városi vasutal fennálló nehézségek eloszlatásánál. Az ő komoly, jóakaró közbelépése sokat lendíthet a függőben levő kérdések gyors megoldásán. És ezt joggal el is várja tőle Nagyvárád város közönsége.

A Szigligeti-Társaság pályázatai.

Tegnap délután döntött a Szigligeti-Társaság választmánya a pályázatok sorsa fölött. Az eredmény eléggé kielégítő: akadt egy értékes tanulmány, amely a bírálók szerint igen kiváló munka és egy beküldött versikkusból kiszemeltek a bírálók több verset, amelyeket a díjra méltónak ítélték.

Kevesen pályáztak s annak tudható be, hogy az elbeszélésre és az elbeszélő költeményre kitűzött pályázat sikerrel nem járt. Remélhetőleg a jövőben öbb lesz a pályázó és még szebb az eredmény.

A bírálók közül ki kell emelnünk az értékezés bírálatát, amely komoly, lelkiismeretes, alapos munka s amelynek megjegyzéseit a szerző hasznára fordíthatja.

A választmányi ülésen jelen voltak:

Rádl Odön elnök, dr Imrik Péter, dr Adorján Armin, Böszörményi Géza, dr Krüger Aladár, dr Mártonffy Marcell, dr Bodor Károly, dr Gyémánt Jenő, Sas Ede választmányi tagok.

A folyó ügyek elintézése során elhatározta a választmány, hogy *Abrányi Emil* 40 éves költői jubileuma alkalmával üdvözli.

Ezután sor került a pályázatokra. A komoly értekezésre kitűzött díjra egy munka érkezett *Petőfi*, részlet egy nagyobb tanulmányból címmel, melyet dr Imrik Péter, dr Horványi Géza és dr Bodor Károly bíráltak meg.

Az utc'n különben óriási csend űlt, a tikkadt melegben senkisémet járt.

Mégis. Egy alak közeledett felénk.

Lassan jött, mintha lopni jönne. Ugyan mit tudna lopni ettől az árva kocsiától. Mégis, ugylátszik, ideigyelekszik. Labujjhegyen.

En csak lestem, mi lesz a dolog vége.

Hát az én tolvajom odasomfordál a kocsi háta mögé és nagy óvatossággal kezdi lefelé oldani az itató pléh vödört, ami ott lóg minden fiakker után.

— Adta tolvaja — gondoltam magamban — ezt már nem hagyom ennyiben s odaröpültem az én kocsisomhoz és érzékenyen kezdtem csiklandozni a szája szélét. Erre felébredt, majd figyelmes lett a kocsi háta megett történő zajra s a bakról leugorva láttam, amint jól helybenhagyta a vödör-tolvajt.

Szerettem volna hahotára fakadni a mulatságos eseten, de nem volt kedvem, mert éppen akkor ért a fiakerhez az a doktor, akit a beteg fiúnak ágya mellett láttam.

Mondott valamit a fiakeresnek, de én azt a vödörtolvajnak nagy jajgatásától nem hallhattam.

De azt már jól láttam, hogy a doktor belevágja magát a kocsiába és megindultunk.

Hárman űltünk a kocsin. A doktor, a kocsis, meg én, a légy.

Letelepdedtem a doktor kalapja tetejére és elhatároztam, nem mozdulok onnan, bármi lesz.

Egy másik, egy nagyon híres doktornak lakása előtt állottunk meg. En a doktorunkkal bementem.

A híres professzor kegyesen fogadta a kollégát, de engem szemügyre sem méltatott.

Ki is ügyelne egy légyre, amely a szobába téved!

— Nagyságos uram, mondta ami házi orvosunk — egy súlyos betegem van, esedezem, méltóztatassék hozzá elláradni velem.

— Micsoda diagnozist állapított meg kolléga ur?

— Sebláz, kérem alásan, de a veszedelmes fajtákból való. Leesett a gyermek a fáról és egy kiálló faág felkarolta a combját, de úgy, hogy sok korhadat fa-szilánk került a sebbe.

— No az nem olyan veszedelmes, mondta a híres doktor, jó erős sublimáttal kimossuk a sebet s rendben van.

— Igen ám, de a gyermek eszméletlen kívül van és félek, hogy talán vissza sem lehet hívni az életre, ha nem sietünk.

— Hát siessünk.

En velük mentem.

Mikor haza érkeztünk s meglátták szüleim a két orvost, nagyon megilletődtek; különösen anyám, aki majdnem elájult.

A gyermek még mindig ott feküdt az ágyon. Nem mozdult. Mikor a két doktor hozzá lépett, még a lélegzetvételét is alig hallották.

Sebét csakugyan kimosták, azután meg valami erős folyadékot tartottak orra alá.

Eddig én a híres doktor karján űltem, de most rászállottam a gyermeknek homlokára és elkezdtem ott sétálni.

Elkergettek. De mikor félre néztek csak visszatelepdedtem a fiu orcájára.

Éreztem, hogy az én légy testem nő, csak nő, míg végre olyan nagyra nőtem, mint az a beteg gyermek az ágyban.

Szememet kinyitottam s láttam, hogy az ágyban fekszem.

Minden tagomban nyomasztó zsibbadtságot éreztem. S mig meggyőződtem róla, hogy ismét én lettem az ágyban fekvő beteg gyermek fejem felett egy csunya aranyos nagy légy zümögött; neki-neki vágódott az ablak üvegjének, míg csak ki nem kergették a szobából.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni, hogy Színház-u. 4. szám alatt angol férfi szabóüzletet nyitottam és szolid árak mellett a legelegánsabb öltönyöket készítem. Levelező-lap meghívásra helyben és vidéken dus angol minta gyűjteménnyel azonnal megjelenek, a n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, vagyok kiváló tisztelettel **KISS ISTVAN**, angol uriszabó Színház u. 4. (Adorján palota.)

A bírálók egyhangulag kiemelték a mű önálló felfogását, alaposságát, magyaros nyelvezetét; irodalmi színvonalon álló, értékes mű, amelynek a 200 korona díj kiadandó. A jelíges levélke felbontatván, abból Hartmann János főreáliskolai tanár neve tűnt elő.

Az elbeszéléseket és a verseket dr. Bodor Károly, Sas Ede és Fehér Dezső bírálták.

Az elbeszélésekre 3 pályamű érkezett be, amelyek közül 2 nem áll irodalmi színvonalon, a harmadik pedig már egyszer megjelent. A versek közül megemlítendő a Pé e Dominique és a Hazafiság című versek. A »Versek« című költemény ciklusában akadt néhány apróság, amelyek díjjal jutalmazandók. A jelíges levélke felbontatván, abból Nadányi Zoltán neve tűnt elő, a kinek a lírai költemény-pályázatra kitűzött 50 koronát odaítélték. Az elbeszélő költeményre kitűzött díjat nem adták ki.

UJDONSÁGOK.

Csak egy apáca volt!

Nem ismerem el a férfinak azt a jogát, hogy sirjon. Asszonyoknak illik az, hogy szemem át oldja fel fájdalmát, s könnyekké olvasztva szabaduljon terhétől gyengébbre alkotott lelke.

A férfi tegye el lelke mélyére a csapást, s annak tüze tisztítsa, nemesítse lelkét; s viselje a terhet, mit felsőbb hatalom mért reá.

De azért most meghomályosult szemmel szántom a papírost, s mintha szegény anyám képét látnám, míg írok, mintha róla írnék, aki volt — volt...

Táviratban kaptam a hírt Ladisla testvér haláláról. És valami melegség elmúlt a lelkemben, valami üresség maradt a helyén, pedig akinek elmúlásáról szól a hír, nekem senkim sem volt, rokonom sem, családi nevét is alig tudom... csak egy apáca volt.

Ha nagyok, hatalmasok boldog fészket akarnak készíteni maguknak, zseniális építők, művészek fognak alkotásba s a természet minden nemes terméke harmoniába olvad kezeik alatt, hogy méltó keretet adjon a beköltöző boldogságnak.

Az ereszték alatt a művészi csirák között pedig kis sárlészeket készít egy fecske család. Semmi fény sincs a kis fészkekben, csak meleg. Az az éltető meleg, amit az anya szive áraszt a fészkekre.

És ha a palota tulajdonosa meghal, ezen osztják az özvegy gyászát, száz gondos tisztviselő pótolja az elhunyt helyét s tovább folyik odabent a fényes-hideg élet, de ha a kis fecskéfészkekből hal ki az anya, kiveszi azt észre, pedig mindene odavan annak a fészkeknek.

A modern élet lázas löktetésében egyszerű lemondó élet folyt az Immaculata zárdában. Semmi fény, semmi jó mód. Csak egy

jó anyai szív, mely meleggé tette az egész hajlékot.

Meghalt. Egy kis fészkek elvesztette mindenét, a nagyvilág pedig alig vesz tudomást róla, hiszen aki meghalt... csak egy apáca volt.

Gyászoljátok kedves testvérek anyákatok.

Hét száznyi kisleány gyűlt össze naponként az intézetben. Bizony némelyik még nem is a maga lábán jött. Egy földhordó talicskába rakta őket apjuk, csak kis borzas fejük, álmosan pislogó szemük látszott a talicskából, mikor kikutatták belőle a kedves testvérek, hogy átöltöztetve, rendbehozva estig gügyögtessék, míg apjuk értük jön a kresbe. Nagyobbacsák is tipegtek s kenyérkereső pályára készülők is jöttek mindennap.

Es rossz kedvű félő arcú gyermek nem akadt közöttük. Mosolygós volt minden arc s ha a főnöknő jött, senki sem bujt, mindenki közelébe igyekezett. Es a fogékony gyermek lélekbe belgyökerezett a szeretet s boldog volt, aki a bölcsődéseknek odaadhatta tiszórai kitiljének felét, vagy ha őrangyalnak lett megbizva valamelyik kis tehetetlenebb növendék segítségére.

Itt kapta meg a sok leány élete irányát, azt a tudatot, hogy boldogságot nem kaphatunk, csak adhatunk, annyi ami boldogságunk, amennyi a másra sugárzott szeretetünkéből vissza ragyog lelkünkre. Ott volt a vonzó példa. Ladisla testvér.

Evenként 700 leány léleknek volt nemes oltó galya az ő lelke, ennyinek volt évenként jó szelleme, a világ előtt pedig... egy apáca volt.

Lélekben gyászoljátok gyermekek — a legjobb lelket gyászoljátok.

Rideg kufár szellem ma a világ lelke. Az egyszer egy az érzelmek rugója. Ami csengő hasznat nem hajt, azt haszontalannak tartják ma. Es ebben a durva világ felfogásban, tiszta ideális altruizmus volt a Ladisla testvér élete. Folyton tartó hirdetése Isten igéjének az ő példája, tiszta fény sugar szent hitünk moráljából az ő működése.

Tiszteletet ad az egyház hűlt porának, és érdemrend gyanánt tüzi sir hantja fölé a Megváltó keresztjét.

Hű szív porlad ott. Aki sirba szállott — az apáca volt.

Te nem gyászolsz, én dicső örök egyházam — Te leteszed mint tiszta virágot az ő lelkét Istened kezébe áldozatul. Te érzed, hogy az ő lelke is egy volt azok közül, kik által

Gloria Domini super te orta est.

P—y.

* **Személyi hír.** Dr. Berkovits Miklós városi tb. főorvos Nizzába utazott, hol több hétig fog tartózkodni. Ez idő alatt dr. Barna Armin fogja helyettesíteni.

* **Kossuth miniszter gazdasági reformjavaslata.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Biharvármegye törvényhatóságához a gazdasági reformjavaslat ügyében. Leiratában ismerteti a miniszter, hogy a jelenlegi kormány feladatául tűzte ki a gazdasági élet elodázhatatlan szükségleteinek kielégítését és evégből a reformok megvalósítását. A miniszter ezek után kijelenti leiratában, hogy elsősorban is az iparosságra vonatkozó 1884. évi XVII. törvénycikk revízióját tűzte ki. E szerint a javaslat az iparjog megszerzése, ipari gyakorlat, munkásvédelem, munkásközvetítés és munkaidőnek biztosítására vonatkozik és felöleli mindazt a tényezőt, amit e téren rendelkezésére állott eszközök és módok nyújtottak, hogy azt megszerkeszthesse. A törvényjavaslat mielőtt a ház elé kerülne, előbb minden törvényhatóságnak rendelkezésére fog állani, hogy azt át tanulmányozhassák és esetleg a szükséges véleményeket hozzáfűzhessék. A miniszter a javaslatból megfelelő példányszámot bocsájtott rendelkezésére a törvényhatóságnak s kéri azokat illetékes hatóságok előtt ismertetni, melyek megtörténte után a véleményeket hozzá kell feltüntetni.

* **Lukács Ödön tanulmánya.** Az új adójavaslatozok élénken foglalkoztatják az ország szaktestületeit és szakközegeit, sőt az érdeklődés ezen mélyreható javaslatok iránt természetesen a közönség érdeklődését is felkeltették. A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák már közös értekezleten foglalkoztak a javaslatokkal s észrevételeiket, kifogásaikat, óhajaikat a pénzügyminiszter elé terjesztik. A főváros kezdeményezésére az összes városok kiküldöttei az érdekeltektől bevonásával, a jövő csütörtökön, február 26-án Budapesten nagyszabású értekezletet tartanak, amelyen az adó törvényjavaslatokkal foglalkoznak. Az értekezleten Nagyvárad város kiküldöttei is részt vesznek. Lukács Ödön, városunk adóügyi tanácsnoka az értekezlet elé terjedelmes munkát készített, amelyben aprólékos részletezéssel foglalkozik a törvényjavaslattal. Alapos tanulmány alapján egyenként boncolja az új javaslatot s pontról pontra rámutat annak előnyére vagy hátrányára s mindenütt megteszi észrevételét, javaslatát, amelyekkel a javaslat hiányait eltüntetni lehetne. Az értékes munka a városi érdekek és az adóreform cím alatt füzetben is megjelent s megküldték az értekezleten résztvevőknek.

* **A képviselő választók összeírása.** A belügyminiszter tegnap egy körrendeletében elrendelte minden vármegyének, hogy a képviselő választók neveinek összeírását kezdjék meg. Az összeírás természetesen a régi rend-

Agárdi István mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súly fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletekhez kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulata pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanuló felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

189

Tisztelettel

Agárdi István, mázoló és butorfestő.

szer alapján történek és nem összefüggésben az új választási reformmal, mely még nem is volt tárgyalva. A miniszter rendeletében meghagyja, hogy április 15-én haladéktalanul kezdjék meg az összeírást. Az új névjegyzék 1910-re lesz érvényes.

* A Katholikus Kör mai matinéja.

A ma délelőtti tartandó matiné iránt a Katholikus Kör közönsége között nagy érdeklődés nyilatkozik meg. A matiné műsora mindössze két számból áll. Ez a két szám azonban minden tekintetben ki fogja elégíteni a közönség igényeit. Dr. Pataky Arnold a papnevelde jelenen képzett tanára »Lourdes és a tudomány« címen fog tartani érdekes előadást. *Vucskics* Jenő a klasszikus zenéről tart előadást, mely iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A matiné a kir. kath. jogakadémia dísztermében lesz megtartva s kezdetét délelőtti 11 órakor veszi.

* **Ladislava nővér a ravatalon.** Az Immaculata-zárda főnöknőjének földi maradványait tegnap helyezték ravatalra pálmák közt, a zárda első emeletén. Egész nap valóságos zarándoklás folyt az egyszerű koporsóhoz; mindenki igyekezett a kegyelet adóját leróni a halott iránt, aki, míg élt, a könnyek letörlésében találta hivatását s akinek koporsójára most anynyi könny hull. A temetést ma délután fél 3 órakor fogják megtartani; a szertartást *Fetser* Antal felszentelt püspök végzi.

* **Szövetkezeti közgyűlés.** A Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete ma délután 12 órakor tartja közgyűlését az Otthon helyiségében.

* Kihirdetés alól való felmentések.

Az utóbbi időben tömegestől érkeznek kérelmek az alispánhoz a házassalándók részéről, hogy a részükre a kihirdetés alól való felmentési engedélyt adja meg. A kérelmet azzal indokolják, hogy a nagybőjti idő alatt nem tartathatják meg esküvőjüket. Az alispán ezekből a kérelmekből kifolyólag körrendeletet intézett minden községbe, hogy tudassa az előjáróság az érdekeltekkel, miszerint a kihirdetés alól való felmentést nem fogja megadni, s ez irányban ne is nyújtsanak be kérvényt, mert figyelmen kívül fogja hagyni. Ugyanis a kihirdetés alól való felmentést csakis alapos indokok és méltányos körülmények között lehet megadni, már pedig a bőjt az alispáni felfogás szerint nem ilyen ok. Talán nem tudják a vármegyén, hogy vannak vallásos katolikusok, akik a vallásuk parancsát követve, a bőjtben nem kötnek házasságot? Nem hisszük. Vagy pedig arra akarják felhasználni a polgári házasság intézményét, hogy a vallási törvények megszegésébe hajtsák a népet, — egy kis kényelemszeretetről?

* **Elkészített felebbezés.** Az új építkezési szabályrendelet ellen még tegnap is érkezett be egy felebbezés a városhoz. Horváth Gusztáv volt szocialista vezér és társai mintegy 50-en felebbezésükben kérik, hogy vegye bele a miniszter a szabályrendeletbe, miszerint ablak nélkül lakás és cselédszoba nem építhető. Annak idején Agoston Péter is indítványozta ennek bevetelét, de a többség leszavazta. Ez a felebbezés pedig későn érkezett be, mert a felebbezési határidő már pénteken lejárt. Tekintve azonban már a kérdés közegészségi fontosságát, lehet, hogy a miniszter a kérelmet figyelembe veszi.

* **Műkiállítás Nagyváradon.** E hó végén egy tanulságos és tartalmas kiállítás fog megnyílni a nagyvárad megyeháza dísztermé-

ben, melyet a jó hírű Eggenberger léle budapesti műkereskedés rendez. A kiállításon java művészeink vesznek részt egy vagy több művel s már ez biztosíték arra, hogy a hozzánk kerülő gyűjtemény magas művészi színvonalon áll. Elhalt művészeink közül képviselve lesznek: Lotz, Munkácsy, Barabás, Mészöly, Bihari, Ipoly, Kelety, Telepy kisebb nagyobb művekkel. Első művészeink közül részt vesznek: Baditz, Balló, Bachmann, Benczur, Eder, Edvillés, Gergely, Hány, Innocent, Komáromy, Kézdi Kovács, Koszok, Kriesch, Margittay, Mendlik, Pállik, Pálya, Peske, Pataky, Spányi, Tölgyessy, Tull, Tury, Vágó, Vastagh Géza, Vastagh György. Az előadást részletfizetés mellett is fogja a cég eszközölni, hogy ezzel is hozzáférhetőbbé tegye a vásárlást. A kiállítást majd ismertetni fogjuk.

* **A távozó olaszok.** A múlt év végén Nagyváradon Amadea Andrea olasz gipszszobrász hat emberével letelepedett és itt megkezdte működését. A szegény ember törekvése azonban kudarcot vallott, mert vállalata nem hozta meg a kiadás fedezetét. Tegnap végre megjelent a rendőrség előtt a szobrász és kérte Mendelényi Bélától, hogy adja ki neki az utlevélt, mert itt Nagyváradon nem tud megélni. Ő maga sem tudta merre menjen, végre mégis Romániát kedvezőbb talajnak találta és oda kért utlevélt.

* **Feljelentés egy bíró ellen.** Tegnap a vasadi községi bíró ellen feljelentés érkezett az alispánhoz, mely *Jakob* László bíró egy uagy stílus bandidának jellemzi, úgy tünteti fel, hogy tőle remeg az egész falu, mely fölött valóságos rémuralmat ül. A feljelentés elsősorban is a bíró hivatalos hatalmával való visszaélés miatt vádolja. Sikkasztónak mondja el s állítja, hogy a bíró legutóbb a jégvermek megtöltésénél 10 koronát vett ki a község pénztárából a munkások fizetésére, ebből azonban csak egy üveg pálinkát adott nekik. Orosz Jánosné, a község szegénye elhalálozásakor 12 koronát vett ki s a koporsót a község tájából készítette. A község háza építéséből fenmaradt 7000 vályogot értékesítette, ennek árával még nem számolt el. A feljelentés ezután azt is mondja, hogy a bíró még a korcsmában sem jó, mert ott sem csinál egyebet, mint verekszik. Boszuliának is mondja a feljelentés a bíró, ennek igazolására felemlíti, hogy Boros László szénáját felgyújtotta és pedig azért, mert a leányát nem adta feleségül a fiához. A feljelentés végén pedig azt hozza fel kitérőnek eltiltása mentéget, hogy től a bírótól, aki, ha megtudja azt, hogy ő jelentette fel, vagy a házáat fogja felgyújtani, vagy pedig le fogja őt gyilkolni. Kéri ezek után a vizsgálat megindítását a bíró ellen.

* **A 48-as népkör estélye.** A nagyvárad 48-as népkör, mint jeleztük volt ma, vasárnap este 8 órakor tartja meg tisztikara és választmányja részvételével ünnepélyes társas estélyt a Rimanóczy-vendéglőben Körözs-felől helyiségében, melyre a Kör tisztikrát, választmányát, valamint az érdeklődő tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

* **A cipészek vallanak.** Részletesen megemlékeztünk róla, hogy a cipészek nagyvárad 48-as népkörét a belügyminiszter feloszlatta. Ugyanakkor megemlékeztünk arról is, hogy bünygyi vizsgálat indult meg annak kiderítésére, hogy vajjon igaz-e a vezetőség azon állítása, miszerint ők a múlt év október havától kezdve a feloszlátás napjáig tényleg nem szedtek tagdíjakat. A vizsgálat nem terjedt ki erre vonatkozólag és már a tegnapi nap folyamán megie-

lent Mendelényi Béla fogalmazó előtt Csordás János a volt egyesület vezetőségével és bevallotta, hogy ők tényleg szedtek járulékokat, azonban a feloszlátáskor ezt azért nem merték mondani, mert féltek a letartóztatástól. A beszédett tagjárlékok fejében 3 korona és 97 fillért adott át Mendelényinek, aki az újabb adatokat az előző ügvről csatoita. Az ügy jelenlegi állásából is megállapítható, hogy a tagjárlékokkal nem számoltak el szabályszerűen s így a vizsgálat nem fog elmaradni.

* **Halálozás.** Mint részvétel értesülünk *Hajdu* Béla 29 éves gépész mérnök tegnapelőtt este elhunyt. A fiatal nagytehetségű mérnök a budapesti Ganz-gyárnak volt mérnöke. Halálát fiatal felesége s rokonai gyászolják. A temetés ma délelőtti 9 és 10 óra között lesz a Tornai utcai gyászszobában.

* Az Edison-színház és a közönség.

Tegnap délután nyitották meg az Edinson-színházat a Rákóczi-úton. A díszes helyiség az előadások tartama alatt állandóan megvolt telve közönséggel, mely nem győzött eleget csodálkozni a gyönyörű új képekben. Az új színháznak állandó vendégei is lesznek, erre enged következtetni az általános megnyilvánult érdeklődés. Az új színház igazgatóságának nagy elismerésre méltó ötlete volt az is, hogy az összes állami, megyei, városi és magántisztviselőknek kedvezményes árban adja a jegyeket. Ez maga biztosítja a tisztviselők érdeklődését a színház iránt, melynek igazgatósága különben azon van állandóan, hogy a nagyvárad kényes igényű közönség kívánságait minden tekintetben kielégítse. Ma délután 3 órakor veszi kezdetét az előadás. Természetes a délutáni előadás féláru lesz.

* **A Félix-fürdőben,** dacára a téli időjárásnak, az ujonnan épülő negyvenhat szobás szállodának a belső munkák serényen folynak; az új szálloda május hó 1-én lesz átadva a forgalomnak. A butor berendezést Rimanóczy Kálmán butor-gyára, a kárpitos munkát pedig Wallerstein Ferenc cég szállítja. A fürdőben a tél folyamán is állandóan voltak fürdővendégek. A jelenlegi fürdővendégek a következők:

Pesthy István és neje urad. intőző Mezőkovácsné, Federmayer Antónia magánzó Nagyvárad, Lázár Gábor és neje nagybirtokos Kolozsvár, Bolesch Fridrich és neje nagykereskedő Bécs, Horatius Pál rom. kath. plébános Jenke Ungmege, Szolnok Imre földbirtokos Hajduböszörmény, Rudolfszky József kereskedő Petróz, Mezey Mihály kir. közjegyző Nagyvárad, Vonyátka Ferenc kereskedő Belényes, dr. Lénárd István és neje árv. sz. tanácsos Szatmár, Csepreghy Józsefné és leánya magánzó Szolnok, Fazekas János magánzó Debrecen, Horváth Lajos tisztviselő Budapest, Varga István és neje vendéglős Bihardiószeg, dr. Gasparó Henrik máv. ellenőr Kolozsvár, Kugler Antal kereskedő Berettyóújfalun dr. Reiner Albert ügyvéd Berettyóújfalun.

* **Nagyszabású képkeregetési vállalat *Szichts* Tivadar árukereskedésében *Kossuth-utca* z. (volt Blum-féle üzlet) kívánatra képkeregetések azonnal is elkészíttetnek. A leggyorsabbtól a legdizsesébbig. Olcsó árban.**

* **Olvasóink figyelmét** felhívjuk lapunk mai számában megjelent »Sirolin« hirdetésre.

* **Kávé-fogyasztók figyelmébe.** Magyarország egész területére csakis Fiumén, vagy Triesten át szállítható bármilyen kávé is, mert más irányból vagy megközelíthetetlen, vagy nagyon költséges volna. Tehát arra hivatkozni, hogy valaki e két kávé piacról szerzi be a kávé, nagyon közönséges dolog, ennek felülni csak tájékozatlanságot árul el. A fő az, hogy milyen a kávé. Van 1 kgr. kávé 1 frt., 1 frt. 20 kr., 1 frt. 40 kr. és 1 frt. 60 kr.-ért és így tovább, de a jó kávé csak az

1 frt. 80 kr.-osnál kezdődik és a sokat hangoztatott legjobb, legfinomabb pedig 2 frt. 16 kr., 2 frt. 20 kr. Amelyik kereskedő ennek az ellenkezőjét állítja, az tudja ámitja a közönséget. Mi ajánlunk szintén a flumei és triezzi pircon beszerzett (mert másfelől nem lehet) valóban legjobb fajakvékat, mint Hollandi Ceylon, Nekeeri, Mokka, Arany Jáva, Portorico, kék Jáva és gyöngykávékülönlegességeket, mit nem potom árban, hanem értékének megfelelően bocsátunk a n. é. közönség rendelkezésére, mely kívánatra azonnal meg is pórköltetik. Aki zamatos, jó kávé élveznit, felhívjuk, hogy kávé-szükségletét nálunk fedezze — legmagasabb igénye is ki lesz elégítve — arról biztosítjuk. Tisztelettel *Mezey János és Társa*, Szent László-tér, Nagyváradi Takarékpénztár-épület. Telefon-szám: 249.

Halló! *A jó egészségre az embernek szüksége van, éppen azért rossz időben!* Tessék a 605. sz. telefonon szólni és minden legkisebb megrendelést elintéz és a házhoz szállit a legnagyobb pontossággal *Petrovics Mihály* fűszer- és csemege-kereskedő Nagyváradi, Főutca, Kugler (Gerbeaud) egyedüli főraktárosa.

TANÜGY.

Állami iskolák Nagyváradon.

Nagyvárad város iskolaszéke, illetve törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg állami iskolák felállítását kérte Nagyváradra a kultuszminisztertől s a miniszter 20 osztályú állami iskola felállítását állítólag már meg is ígérte.

Azóta a törvényhatóság és iskolaszék tagjai sokat elmélkedtek afelett, hogy előnyös lesz-e Nagyváradra, ha a miniszter tényleg felállítja az állami iskolákat. Szakemberek nagyon is erős érvekkel mutattak rá az államosítás hátrányaira.

Dr. *Stokker József* most terjedelmes beadványt intézett a községi iskolaszékhez, amelyben szintén az államosítás ellen foglal állást s az államosítás kérdésének a napirendről levételét indítványozza.

Az indítványból közöljük a következő érdekesebb részeket:

Tagadhatatlan, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. már ezen határozathozatal alkalmával örvényerővel bírt, de az is igaz, hogy a községi iskolaszék igen tisztelt tagjai ezen törvény rendelkezéseit még akkor egyáltalában nem ismerték, mert ellenkező esetben belátták volna, hogy ezen törvény rendelkezése szerint a községi jelleg és községi tulajdonjog fentartásával is nagyobb mennyiségű államsegélyhez lehet jutni, anélkül, hogy a községi autonómiát feláldoznunk lehetne.

A hivatolt törvény ugyan is világosan kimondja, hogy amennyiben a község népoktatási szükségletei az ötszázalékos iskola-adóból fedezhetők nem volnának, úgy az ujonnan szervezendő állásoknál a tanító fizetését az 1907. évi XXVII. t.-cikkben meghatározott minimális összegig az állam kiegészíti. Vagyis, ha a törvényhatóság hármily csekély összeggel szervezi a tanítói állást az állam ezen összeget 1200 koronára kiegészíti.

A törvény ezen rendelkezésének megfelelően 103145—1906. számú — a közigazgatási bizottsághoz intézett — leirattal így egészítette már ki a nagyméltósú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Nagyváradon a múlt évben szervezett 12 tanítói állás alapfizetését is 1000—1000 koronáról 1200—1200 koronára.

Vessen számot azzal a tekintetes községi iskolaszék, hogy amely iskolát állami kezelésbe óhajt átadni, azt saját költségén kell felépíttetni, burorokkal és tanszerekkel teljesen felszerelni, örök időnkig jókarban tartani, fűteni s úgy az épületen, mint a tanszereken és burorokban előálló hiányokat állandóan pótolni. Ezekben a saját költségünkön fentartott iskolákban pedig a nagyváradi polgárok gyer-

mekeit nevelni fogják az államhatalom kinevezett hivatalnokai, akik mint ilyenek sem társadalmilag, sem politikailag teljesen függetlenek nem lehetnek. Az állami iskola ügyeibe a város bele nem szólhat.

Arról sem biztosíthat bennünket senki, hogy ezekbe az iskolákba az állam csak kiváló képességű tanítókat és tanítónőket fog bealkalmazni. Tehát gyermekeinket nem az fogja tanítani, akit mi választunk és akire így nyugodt lelkiismerettel hizhatjuk gyermekeinket, hanem az, akit az állam kinevez, bármilyen képességű is az illető.

Azt sem várhatjuk az államtól, hogy első sorban a nagyváradi szülők gyermekeit nevezze ki a nagyváradi iskolához, már pedig annyira local-patriotának mindenkinek kell lenni, hogy hasonló képességű egyének közül szivesebben lásson egy helybeli származású tanítót vagy tanítónőt az iskolában, mint egy teljesen idegent.

Még az sem bizonyos, hogy a jelenleg alkalmazásban levő 10 kiegészítő tanítónőket az állam kinevezné, sőt bizony állíthatom, hogy pályázatot fog hirdetni s a mieink mellőzésével az ő szempontjából legalkalmasabbakat fogja kinevezni.

Tegyük fel, hogy a jelenleg szervezett 54 rendszer és ideiglenes 10 osztályon kívül szeptemberre még 10, tehát összesen 20 osztály felállítására és így 20 tanítói állás szervezése elkerülhetetlen lesz. Ez esetben ha minden állást 1000 korona törzsfizetéssel és 420 korona lakbérrel szervez a város, a 20 tanítói állásra 10,400 koronát kell költeni, a többi az állam adja. Jelenleg 20 kiegészítő tanítónk van, akiknek évi fizetésük összesen 10,000 korona. Vagyis ha az 1907. évi XXVII. t.-c.-ben lefektetett kedvezményt igénybe vesszük, szervezhetünk 20 állást s még a jelenlegi kiadásunkból is 1600 koronát megtakaríthatunk.

Es ez esetben nem kell a tanítóinkat sem az erkölcsileg és anyagilag rájuk hátrányos áthelyezésekkel sújtani, egész iskola-csoportokat fölforgatni, ideiglenesen alkalmazott, de munkáját derekasan végzett tanítókat és tanítónőket elbocsájtani, sem választói, sem felügyeleti jogainkból semmit nem veszítenünk iskoláink szellemének irányítói maradunk, azt választjuk meg tanítónak, aki többségünknek tetszik s a saját pénzünkön felépített iskoláink a mi kizárólagos tulajdonunkat képezik.

Mindezek előrebocsájtása után tisztelettel indítványozom, hogy az államosítást a napirendről levenni, a szükséges iskolákat felépíttetni s a községi tanítói állások szervezése iránt a törvényhatóságnál a lépéseket megtenni méltóztassék.

IRODALOM.

A kis pajtás. Szerkeszti: Csöppike Csánka. 26-ik száma, ünnepi száma. Ezen számban kezdődik a félevesi bizonyítvány alapján a tiszta kitűnő kis pajtások arcképcsarnoka. Erdekessé tartalmából kiemeljük a következőket: *Versengés. Nihil. — Hogyan készül a humoros kép? Irta és rajzolta: Harsányi Gyula. — Karcsi harangozni tanul. (Vers) Irta: Dettó. — Kitűnő kis pajtások. (9 kitűnő kis pajtás arcképe.) — Domonkos István: Beteg az én könyvem. Harsányi Gyula rajza. — Nemo Szerencsefiak. Fáy Dezső rajza. — Michnay Gyuláné: A nagynéni. (Szín-darab.) — Farsangi zsúr. Oldalas nevetető humoros kép. — Gyermekek hírek. — Mulattató. — Egyről-másról — Fejtörők. — Csöppike Csánka posztája. stb. — A mindvégig érdekes tartalommal összeállított »Kis Pajtás« valóságos forrongást idéz elő a gyermekvilágban. Tanít és szorgalomra buzdít. A kedves lapocskát, legolcsóbb gyermekújságot melegen ajánljuk a kedves szülőknek. Félévre (febr.—jun.) 3 kor. Iskolaév (szept.) elejétől 6 kor. Cím: »Kis Pajtás, Budapest, VII., Thököly-ut 16. Mutatványszámot készséggel küldünk.*

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap: d. u. Varázskeringő, este: Nincs-e valami elvámolni valója?

Hétfő: Tündérszereltem.

Kedd: Házi béke.

Szerda: Alarcosbál.

Csütörtök: Házi béke.

Péntek: Alarcosbál.

Szombat: Házi béke.

Vasárnap: Selyembogár.

Tündérszereltem. Négy estén keresztül telt ház előtt adták a múlt héten *Martos és Huszka* a Tündérszereltem c. regényes operettjét. A darab poétikus hangulata állandóan erősen vonzotta a színházba a közönséget. Maga a pazar, vadonatúj kiállítás, a csillogó, stilszerű kosztümök egész téra megérdemli, hogy az operett minden alkalommal nagy látogatottságban részesüljön. A Tündérszereltem legközelebb holnap, hétfőn kerül színre.

TÁVIRATOK.

Oriási földbeomlás.

— Az aknaszlatinai kincstári sóbányákban. —

Budapest, febr. 22. Az aknaszlatinai sóbányákban a Kunigunda és Albert bányák fölött 160 méter terjedelmi földbeomlás történt. A Kunigunda bánya vagy 2 évvel ezelőtt 107 méter magasságban megtelt vízzel, melyet gőrszivattyúkkal sem tudtak a bányából eltávolítani.

Az igazgatóság ekkor a régi bánya alatt új lárnát nyitattott. Az idej telén sok hó gyűlt össze, mely átáztatta a talajt, így történt a beomlás. Azt hiszik emberáldozat is van. A kincstár kára kiszámíthatatlan, mert ez volt a legjobb sóbánya, mely Magyarország sószükségletét a legnagyobb részben látta el.

A közéletmezés érdekében.

Budapest, február 22. Wekerle Sándor miniszterelnök rendezni óhajtván a közéletmezés ügyét, hosszú leiratban felhívja az összes törvényhatóságokat és szaktestületeket, hogy a maguk körében vitassák meg a kérdést és tegyenek hozzá javaslatot. A javaslatok felől azután a pénzügyminisztérium bizottsági termében március 3-án értekezlet lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 22.

Oszták hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	463.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Oszták m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közúti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 22.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza apr. 1908	—	11.91
Rozs apr.	—	11.81
Zal apr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. febr. 22.

Magyar arany járadék 4 száz.	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	92.—
Magyar koronajáradék	81.25
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	92.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.—
Magyar nyeremény sorsjegy kölesön	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	140.—
Osztrák járadék papirban	91.57
Osztrák járadék ezüstben	96.50
Osztrák járadék aranyban	113.75
Osztrák korona járadék	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	693.50
20 frankos (Napoleonkor)	19.20

Szigligeti-Színház.

Ma, vasárnap, február 23-án, két előadás.

Délután 3 órakor, félhelyárak mellett színre kerül:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

XIII. Jachim, a Flauserthurmi nagyhercegség-uralkodója	Hajnal György
Heléna, leánya	Károlyi Leona
Lothár, az unokaöccse	Palásthy Sándor
Niki, ulánus hadnagy	Toronyi Gyula
Guszi, a barátja	Tóth József
Vendolin, miniszter	Vank István
Sigismund főkomornyik	Rajesányi
Friderika, udvarhölgy	T. Pogány Janka
Steingruber Franci, egy női zenekar primás	
kisasszonya	Tábori Frida
A cintányéros Fifi	Simon Mariska
A hegedős Anesi	B. Horváth Irma
A piculás Rézi	Lengyel I.
A bőgős Lizi	H. Czene Stefánia
Inas	Juhay

Este fél 8 órakor, rendes helyárakkal, kis bérletben színre kerül:

Nincs-e elvámolni való.

Bobózat 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

De Trevelin Sóbort	Tóth Elek
Doupoint	Krasznay Andor
Doupointné	T. Pogány Janka
Paulette	Hevessy G.
Lise	B. Horváth Irma
La Baule	Bereghy Sándor
Frontignae	Béreczi Gyula
Couson	Fehér Gyula
Zéze	E. Kovács Mariska
Mariette	Simon Mariska

HELYÁRAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, hétfőn, február 24-én színre kerül:

Tündérszerelem

Regényes daljáték 3 felvonásban.

NYILTTÉR.

ROSENBERG IZSÓ

cement és építkezési anyagok üzletét és betonépítési

irodáját

a Fűchsl-palota (volt Bihar-kávéház)

Nagypiacz-téri részébe

helyezte át.

Olvasta-e már

NICK CARTER

amerikai detektívkirály
elbeszéléseit?

Siessen

a legelső trafikba vagy könyvkereskedésbe s vegye meg az első füzetet,

melyből meggyőződhet, hogy Nick Carter elbeszéléseinél érdekesebbet még nem olvasott!

Egy füzet ára 15 kr. Minden füzet magában teljes.

Főelárusító:

KELEMEN BÉLA könyvkereskedő
Nagypiac-tér. Telefon 152.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Irtá:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(5)

Sempály nemcsak azért játszott a demokrátiát, hogy unokatestvérét bosszantsa, de komolyan liberális embernek tekintette magát; mert rossz éleket faragott a konzervatívokra, a nemességet mosolyogva hagyományos és elavult intézménynek nevezte s azt állította, hogy az ép oly korszerű, mint a piramisok, csak sokkal kevésbé tartós.

Azonban, dacára az emberi jogok iránti elméleti tisztelgetésnek, a reakciót lenéző élceinek, Sempály még oly türelmes sem volt, mint középkori nézetű rokona, Ilsenbergh. Ilsenbergh minden feudal mysticizmusa mellett mégis csak hivatalosan aristokrata volt míg Sempály ösztönszerűleg az volt; Ilsenbergh aristokrata érzülete párhüségében és gögijében gyökerezett, Sempályé tisztán az időkben rejlett.

Pár nappal az Ilsenberghéknél folyt heves vita után, Sempály a tábornokkal találkozott s elbeszélte neki, hogy az új titkár megérkezett és nevetve tette hozzá:

— Nem hiszem, hogy helyét megállja.
— Miért? — kérde a tábornok.
— Mert rosszul beszél franciául és sem-

mit sem ért a régi porcellánból, — szólt Sempály teljes komolysággal. — Tegnap bemutattam a Gandrynak. Alig fordított bátat nekünk az új titkár, a Gandry azt kérde tőlem, — hml ha nem csalódom. — Egy bőrgyáros leánya, Lillebői, — nemes emberé, — s képzelje, nem tudtam felelni! — Hogy melyik polgár báró s melyik zsidó keresztény — azt soha sem tudom megjegyezni magamnak! — Aztán leirhatatlan mosolylyal folytatá: — Cécil Mária! — Sterzi Cécil Mária! ez jól hangzik, nemde?

Cécil Mária! A név nevetséges hangzású volt és rosszul illett hozzá. Atyja dragonyos tiszt volt, ki azonban csakhamar visszavonult a dicsőség pályájáról s a quietált tisztek kedvenc foglalkozásának, a mező-gazdaságnak szentelte magát.

Anyja egy elvirágzott nemes kisasszony volt; fehérneműjéről nem csak a kelengyebelől, de még a később rendelte is az ő családi koronájával készítetté, a kis kastély kis tornyára saját címerének színeit hirdető zászlót huzatott fel s minden ismerőse által »báróné» címeztetett, a mi különben sohasem volt.

Miután egy évvel férjhez menetele után fia született, a név választása természetesen hosszasan tanácskozás tárgyát képezé.

— Cécil Mária, — suttogá az anya.

— Óstobaság! A fiut Antalra kereszteljük, nagymatyja után, — kiáltá Sterzi okosan.

A gyenge anya ekkor könyekre fakadt.

Mivé lesz a férfi okossága egy gyermekágyas asszony könyeivel szemben.

A kis világpolgár Cecil nevet nyert a keresztelésben. — Alig negyven éves korában az idősb Sterzi kanyaróban meghalt. Legfiatalabb leánykájá, kit a bálványozásig imádozt sulyosan megbetegedett e gonosz kútegben s a gyermek önfeláldozó ápolásában ragadt át a baj az apára.

Cecil akkoriban csinos, nehézkes testalaku gyermek volt, ki mélyen megvetette a francia nyelvet, melyet nővéreinek nevelőnője hiába igyekezett agyába töltésére, ellenben különösen szerette és kereste a kocsisok és paraszt fiúk társaságát.

A barátnő nem győzte panaszkodni mily rest és mennyire elhanyagolja kezeinek ápolását.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Pálffy Béla (Gyoma.) A gyönyörű cikket meghatottan fogja mindenki olvasni. Köszönjük — de nem lehetne máskor is kapnunk egy-egy szép cikket?

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó uri lakás.

Stern Márton úr tulajdonát képező Rákóczi uton külön álló háza, melyekben csak egy lakás van amelynek besztása és berendezése a legkényesebb igényeknek megfelel, udvarral és kerttel együtt f. évi május 1-től bérbé kiadó.

A feltételek irodámban meg tudhatók.

Paczauer József
ügyvéd.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtiszta
ságyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett
elismerő levelek, eünlőfogva minden szőlőbirtokos megrendelé-
sének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-
mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep-
feltétlen megbízhatóságáról.

Meghívás

a **Nagyvárad** Takarékpénztár rész-
vénytársaság

61-ik rendes közgyűlésére,

mely **1908. évi február hó 27-én**
délután **3 órakor** saját üzlethelyiségé-
ben fog megtartatni.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1907. üz-
letév eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1907.
évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és
ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása,
valamint a nyereség felosztása iránti határo-
zathozatal.
3. Az alapszabályok 26. §-a értelmében a

lelépő igazgatóság helyébe igazgatósági elnök és
4 igazgatónak választása 3 évi idő tartamra.

4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében lelé-
pő felügyelő-bizottság helyére 3 rendes és 1
pótfelügyelőnek választása 3 évi időtartamra.

5. Az alapszabályok 40. §-a értelmében
lelépő 5 napbiztos, helyébe 5 napbiztos választá-
sa 3 évi időtartamra.

6. Az igazgatóság előterjesztése a nyug-
díjalap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt
akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a
társaság pénztárába részvényét, melyet legalább

egy hó előtt saját nevére íratott, szelvényeivel
együtt letenni, hol az öt megillető íszayagot
számát előtűntető írtívénnyel láttatik el.
A mérleg eredeti példánya az üzlethelyi-
ségben f. évi február 20-tól kezdődőleg a rész-
vényesek által megtekinthető.

Nagyvárad, 1908. február hó 8-án.

Sal Ferenc,

kir. tanácsos, igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alap-
szabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozá-
talára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a rész-
vényükének legalább egy harmadrészét képviselik.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vártér 1.**

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa **darabja 5 kor.**
60 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmely **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes izzólámpák, ugyancsak **5 százalékkal**
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← **csillr-raktárunkat** ←
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motortokat

1. lóerőtől 12 lóerőig min. en nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, ivámpák kezelését, hozzávaló szénpalcák szál-
lítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetsek ingyen.

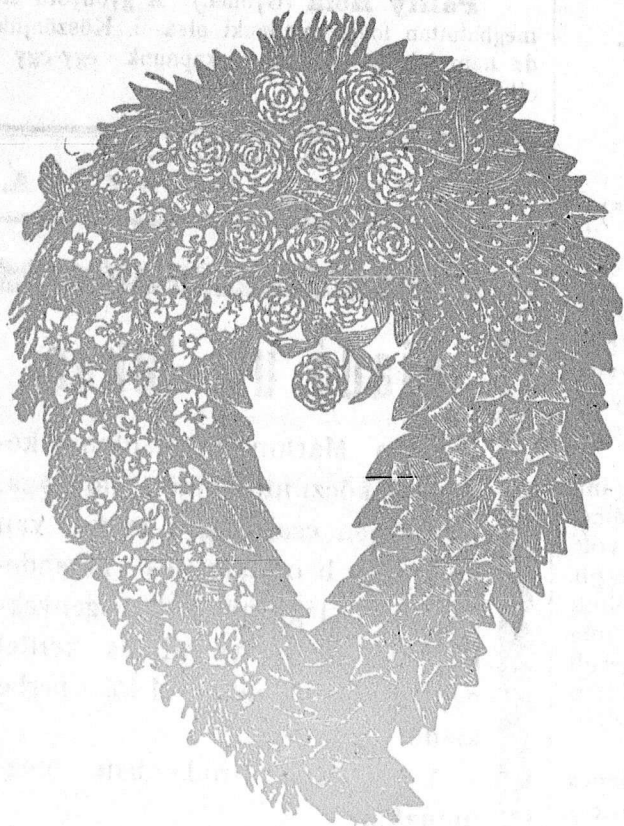
Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Élő virágokból:

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony kereszték stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, ko-
szoruleányi, báli vagy bármily
alkalomra, szép berlini papir-
tartóval 1—3 forintig.

Csokrok atlasztartóval 3
frt 50 krtól 6 forintig, selyem-
tartókban **rózsa** és **kamé-
liák** 8 frttől 12 forintig, ami
ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb min-
tájuk, a legújabb párisi minta
szerint a legfinomabb selyem,
csipke és atlasz tartókkal
18—25 forintig, ami ezelőtt
40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép,
tartós zöld és szép virágok-
kal díszítve 1—3 forintig.

Babérkoszorúk ovál vagy
kerek alakban, igen szép vi-
rágokból díszítve 2 forinttól
10 forintig.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei műkertészet és
rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Kivánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-
ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos
címet, valamint a rendelésny postán vagy vasúton szállíttassék. Ren-
delésüöl előleg nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE
fényképészeti és
festészeti műterme

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Györffy-ház) megnyílt.

Műtermében készít:
Platin képeket
Aquarelleket
Olajfestményeket
és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Legjobbak
a
Moskovits
cipők.
Kossuth-utca 5.

**GÖZFÜRDŐ, GYÓGY-
- FÜRDŐ-OTTHON. -**

Nem kell a rheuma, csúszos, köszvényes bajok gyógyítása miatt a drága fürdőket felkeresni. Otthon biztonságban, pontosabban fürösztheti gőzben, vagy gyógynövény forrázat gőzében mindenki fájdalmas tagjait a

RYTKÓ-féle szabadalmazott gőzfejlesztő készülékkel.

Ezen készülék a beteg testrészekre alkalmazza közvetlenül a gyógyító gőzt és az ott esetleg évek óta fennálló csúsz, rheuma, köszvényt megszünteti teljesen. A gőzök hőfoka látható a hőmérőn és így mindig ellenőrizhető. A fejlődött gőz csak helyileg hat, nem okoz fejszédülést, rosszullétet, vagy nehéz légzést stb. Bővebb felvilágosítással, 1 kor. bélyeg beküldése ellenében szívesen szolgál a feltaláló.

Egy fürdőhöz szükségeltető teljes gőz 570 4 fillérbe kerül. 1-150

Egészségi cipők, valamint izzadság szívó talpbetétek is itt kaphatók. Megtekinthető a feltalálónál:

Rytkó Viktor BUDAPEST, VII. Dob-utca 48. sz.

Jelenleg **NAGYVÁRAD**, Zöldfa-szálloda 26. sz., hol naponta 8-10 és 2-5-ig felvilágosítással szolgál.

Belépési felhívás

a Polgári takarékos és segélyszövetkezet.

13-dik évtársulatába.

A Polgári Takarékos és segélyszövetkezet 1908. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1910. év végeig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémosztalékokat hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg negyötöd részét 6 százalékos kamattal mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképpen felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1908. január 3-tól kezdődő 13-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) **mielőbb** jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1907. november hó.

A Polgári takarékos és segélyszövetkezet igazgatósága.

13-ik évtársulat befizetési napja:

kedd délután 3-5-ig.
szombat délután 3-5-ig.

A szövetkezetnek ez időszereint 2000 tagja van mintegy 35000 üzletrészszel.

Tátray Sándor

vasöntő, épület és műlakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villanyvilágítási, closett- és fürdőszoba-felszerelést, épület és sárrács készítést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gyalulást, gőzkazán és mindennemű gépek javítását, gépkatrészek, femperselyek, csapágyak, transmissiók öntését és megmunkálását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici. comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúsznál és meghűléseknél, bedörzsölésével sülésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerháznál kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

**Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany erocsliához”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétküldé.**

Részvénykicserélési felhívás.

Alapszabályaink 3 §-a értelmében az 1907. szeptember hó 22-ik napján tartott közgyűlési határozat alapján, kibocsátott 1168 drb. új részvény kibocsátási műveletének befejeztével, intézetünknek minden két drb. régi 150 korona névértékű részvénye 1 drb. új 300 korona névértékű részvényre cserélendő ki. Felhívjuk tehát a részvényeseinket, hogy a birtokukban levő részvényeket az összes még le nem jart részvényekkel együtt 1908. március hó 31-ig vagy postán bérmentve hozzánk beküldni vagy pedig intézetünk pénztárána átadni sziveskedjenek. Az átveit részvények ellenében az új 300 koronáról szóló részvényeket 1908. február hó 15-től kifogjuk szolgáltatni.

Ezen átírás fejében minden 300 korona névértékű részvény után bélyeg és kiállítás díj fejében 3.26 korona fizetendő.

Végül felkérjük az új részvényesek tulajdonosait is, hogy bennünket f. hó 29-ig bezárólag értesíteni sziveskedjenek, hogy a jegyzett részvényeket milyen névre állítsuk ki, mert ellen esetben arra a névre fogjuk azokat kiállítani, amely alatt a részvényeket jegyezték.

Nagyvárad, 1908. február hó 15-ikén.

Teljes tisztelettel

A Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság
Igazgatósága.

Gépjavitó műhely

NAGYVÁRAD

Hattyu és Vitéz-utcák sarkán.

Teljesen korszerűen, legújabb gépekkel felszerelve és villanyerőre berendezve. Készíték, javítók és szerelők mindennemű gazdasági gépet, modern berendezéseket, gőzgépeket. Elvállalom nyomdai gépek javítását is felelősség mellett.

A nagyérdemű közönség tömeges partfogását kéri:

Schmidt Frigyes.

Nagyvárad város polgármesterei hivatalától.

731—1908. éln.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 13-án és folytatva tartott közgyűlésében a tisztújító közgyűlést f. évi március hó 26, esetleg következő napjának d. e. 9 órájára tűzte ki.

Ezen tisztújító közgyűlésen az 1886 évi XXI t. c. 79 §-a, illetve a szervezeti szabályrendelet 213 §-a értelmében a következő nyugdíj igényel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betölteni, u. m.

1 polgármesteri ez időszerint 7200 korona fizetéssel, 1320 korona lakkbérrel és 960 korona személyi pótlékkal.

1 főjegyzői 4040 kor. fizetéssel, 720 kor. lakkbérrel és 720 kor. személyi pótlékkal.

3 tanácsnoki, egyenkint 3800 kor. fizetéssel, 720 korona lakkbérrel. (a gazdasági tanácsnoknak 1000 kor. vámjuttalék.

1 főügyési 3800 kor. fizetéssel és 720 kor. lakkbérrel.

1 alügyési 2800 kor. fizetéssel 580 kor. lakkbérrel.

1 I-ső aljegyzői 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 II. aljegyzői 2580 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 III-ad aljegyzői 2200 kor. fizetés és 520 kor. lakkbérrel.

1 első alkaptányi 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

Két másodalkaptányi egyenkint 2360 kor. fizetéssel 600 kor. lakkbérrel.

1 árvaszéki elnök helyettesi 3800 kor. fizetéssel és 720 kor. lakkbérrel.

1 árvaszéki ülnöki 3040 kor. fizetéssel és 660 kor. lakkbérrel.

1 főpénztárnoki (köz és gyámpénztárnok)

2980 kor. fizetéssel. 660 kor. lakkbérrel és 300 kor. személyi pótlékkal.

1 adópénztárnoki 2740 kor. fizetéssel 660 lakkbérrel és 180 kor. személyi pótlékkal.

1 főpénztár ellenőri 2280 kor. fizetéssel és 600 kor. lakkbérrel.

1 adópénztári ellenőri 2200 kor. fizetés és 600 korona lakkbérrel.

2 első osztály fogalmazói egyenkint 1960 kor. fizetéssel és 520 korona lakkbérrel.

5 másodosztályu fogalmazói, egyenkint 1655 kor. fizetéssel és 530 kor. lakkbérrel.

Megjegyzem, hogy a szervezeti szabályrendelet 211 § 5. pontja értelmében a személyi pótlék fizetés jellegével bir és a nyugdíjba is beszámíttatik.

A gazdasági tanácsnok személyéhez kötött 1000 kor. vámjuttalék csak az állást jelenleg betöltő fizetésének kiegészítésére szolgál és ezen jutalék a nyugdíjba nem számíttatik be.

Felhívom ennélfogva mindazokat, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják miszerint az 1883 évi I t. c.-ben foglalt rendelkezéseknek megfelelően felszerelt kérvényüket Nagyvárad város Főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez f. évi március hó 21 napjának d. u. 5 órájáig adják be. Azok, kik jelen állásaikat akarják megtartani a most kitett határidőn belül szóval is jelentkezhetnek. Az elkésve beadott valamint a kellően fel nem szerelt kérvények nemkülönben az elkésztett jelentkezések figyelembe vételni nem fognak.

A megválasztandó pénztárnokok és ellenőrök két évi fizetésüknek megfelelő összeget tartoznak a város pénztárába biztosítékként letenni s így állásukat csak ezen feltétel teljesítésétől függőleg foglalhatják el, fizetési és lakkbér illetményük is csak az óvadék letétele után válik esedékessé.

Nagyvárad, 1908. február hó 17-én.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a f. évi március hó 9 napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében a Pece patak árapasztó csatornájának és az Adona patak szabályozásának földmunkái vállalatba adása céljából arlejtést fogok tartani.

Az összes munkálatok melyek csak egy fővállalatnak adatnak ki 65904:28 km. föld mozgósítással vannak előirányozva. Ajánlattevők csakis az összes földmunkálatokra és csak egységes köbméterenkinti egységár megajánlásával lehet tenni. — A bántépénz az ajánlati összeg 10 százaléka.

Ajánlatot csak írásban lehet tenni s a zárt ajánlatok melyhez egyszersmint a kívánt bántépénz is készpénzben vagy óvadékképpes érték papirokban vagy a v. pénztár által kiállított letéti nyugtában csatolandó alulírott kezéhez 1908. évi március hó 9 napjának d. e. 10 óráig lehet beadni, mikor is azok felbontatni s elbíráltatni fognak.

Azon körülményt, hogy ajánlattevő a feltételeket, terveket, egységárjegyzéket, jelen hirdetményt mely okmányok a városi mérnöki hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — ismeri s magára nézve kötelezőnek elfogadja a zárt ajánlatokban világosan kifejezni köteles.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis a törvényhatósági bizottság határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1908. február hó 18-án.

Komlóssi József,
j. és g. tanácsnok, mint az
árv. küld. elnöke.

SEBŐ **IMRE**

könyv-, zenemű-, papir-
írószerszerkeskedő ajánlja
dusan felszerelt raktárát a
magyar német francia és angol íro-
dalom összes termékeiből, nemkülönben dus választéku raktárát

papir s írószerekben

legjutányosabb árak mellett.

Pontos kiszolgálás.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern sty
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó á rak

Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI
SZÉCHÉNYI
SEC
NAGYVÁRAD

ÜDÍTŐ FRISS SZAKEMBEREK
ZAMAT. ELISMERÉSE.

NAGYOMÁNYOS REMEK KIVÁLÓ
FRANCZIA ILLAT. APRÓ GYÖNGY.
MÓDSZER.

NAGY GONDAL SZAKSZERŰ ELKIISMERETES SAJÁT MINTA-
MÉSELŐGATOTT KEZELÉS. GONDOZÁS. SZERŰ
BOROK. SZŐLŐBIRTOK.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Leszállítottuk
az árakat
minden egyes divatcikkben a
leltár előtt!

Ruhaszövetekben, selymekben, vászon
és asztalneműekben, szőnyeg és függő-
nyókban nagy választék meglepő olcsó
árak mellett.

Wallerstein Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannonia mellett

Mindennemű
poloska, svábbogarak
továbbá
patkány, vakond stb.
kártékony állatok
KIIRTÁSÁR
vállalkozik
LÓWY DÁVID,
NAGYVÁRAD
Beöthy Ödön-utca 12.

Közgazdasági Bank r.t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.
Telefon 742. Telefon 742

Hitelt nyújt váltóra, folyószámlára,
értékpapírra, betáblázás mellett ingat-
lanokra.

Elfogad betéteket
5%

kamatozás mellett a betét napjától
számítva. (Betét kamat adót a r. t.
viseli.)

Takarékosság előmozdítása cél-
jából forgalomba hozta Selfmen-féle
takarékperselyeit, melyek már is
nagy népszerűségnek örvendenek. Ily per-
selyek 6 korona betét lefizetése ellenében
a pénztárnál kaphatók.

Az igazgatóság.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily meny-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT
a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szoda-
vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra
össze nem tévesztendő mesterségesen előállított,
kevesbé kiadás szénsavval
Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek
egész és féliteres üvegekben.
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.
Elsőrendű asztali víz!
Felvilágosítással készségesen szolgál. 248 1-200

Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásvány
vizek szétkülöldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban t 1 fon 18. sz.
Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktárban nagy választékban vannak

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre, ugy-
szintén

havi bérletre igen olcsó árban
számítva. — A nagyérdemű közönség
pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Tarsoly és Risztó

vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi (Fő)-út Ováry (Barcs)
palota.

Van szerencsém a n. é. közönség b.
tudomására hozni, hogy **ujjonnan beren-**
dezett

vaskereskedésünket

megnyitottuk s minden e szakmához tar-
tozó vasneműket, valamint zománczott edé-
nyek, konyhafelszerelések, gazdasági és ház-
tartási eszközök, épület- és butorvasalások,
szerszám különlegességek, vadászfegyverek
és töltények, villanycsengők és alkatrészek
nagy választékban. Szolid árak és pontos ki-
szolgálás mellett a t. vevőközönség rendel-
kezésére állanak.

Miért is b. pártfogásukat kérjük

Tarsoly és Risztó
vaskereskedők.

Pénz!

Olesó

(Helyesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi
drágább kamatu kölcsönöket kicserél,
convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-retelet** vagy
bérletét a legsikeresebb eredmén-
nyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja é. inanciroza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és belforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros utca.

Telefon szám 424.

27

Olesó bevásárlási forrás!!

ÜVEG- és PORCELLÁN árukban SZICHTA TIVADAR üvegkereskedésében

KOSSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teás, kávé és mindennemű **üvegekészletek-**
ben, függő- és asztali **lámpákban**. Különféle **disztárgyak** és **alpacoa**
evőeszközökben. Elvállaltatnak **képek keretezésre** és minden más
üveges munkák olcsó árban. — Csódtömegtől átvett áruk minden
elfogadható árban. **Nagy raktár táblaüvegben.**

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Fröhlich János

hentes- és mészáros üzlete
Rákóczi-ut (Rimanóczy palota.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni,
hogy igen tisztelt vevőim kegyelmére számos oldalról
megnyilatkozott óhaj következtében üzletembe a

marhahúst

is bevezettem, s azt **folyó év február 1-től kezdve** szintén
árusítom. — A n. é. közönség további szives támogatását
kérve, vagyok

teljes tisztelettel
Fröhlich János.